Ч. 269. Львів, пятниця, дня 2. (15) грудня 1905. Річник IX.

Передплата
на »РУСЛАНА« виносить:
в Австриї:
на цілий рік . . . 20 кор
на пів року . . . 10 кор
на чверть року . . 5 кор
на місяць . . . 1·70 кор
За границею
на цілий рік . . 16 рублів або 36 франків
на пів року . . 8 рублів або 18 франків
Поодиноке число по 10 сот.

РУСЛАН

»Вирвеш ми очи і душу ми вирвеш: а не возьмеш милости і віри не возьмеш, бо руске ми серце і віра руска.« — З Руслановиx псальмів М. Шашкевича.

Виходить у Львові що дня крім неділь і руских сьвят о 5½ год. пополудни.
Редакция, адміністрация і експедиция »Руслана« під ч. 1. пл. Домбровского (Хорунщини). Експедиция місцева в Агенциї Соколовского в пасажі Гавсмана.
Рукописи звертає ся лише на попереднє застереженє. — Рекламациї неопечатані вільні від порта. — Оголошеня звичайні приймають ся по цїні 20 с. від стрічки, а в »Надісланім« 40 с. від стрічки. Подяки і приватні донесеня по 30 с. від стрічки.

Полїтика холодного розуму і реальної роботи.

(×) Не дасть ся заперечити, що нинї полїтичне положенє в цїлій монархії, так в австрийских краях, як і в краях угорскої корони остає під знаком виборчої реформи.

В однїй і другій державі австро-угорскої монархії бачимо змаганя обидвох правительств до переведеня виборчої реформи в напрямі загального голосованя, бачимо з одного боку сильні намаганя дотеперішних верховладних верств, опертих на станових привілеях, щоби не допустити до вирівнаня суспільних ріжниць, з другого боку бачимо живий рух і змаганя широких верств народних, щоби добити ся до приналежних їм прав, якими користують ся найширші верстви народні в західно-европейских державах. Годить ся тут і на се вказати, що й заступники земств заявили ся за автономічним устроєм росийскої держави на основі загального права голосованя і поміж тими, котрі царскому правительству предложили ті домаганя, находили ся також заступники високих родів польских, як Красїньскі, Браніцкі і и.

Тимчасом у нас, в Австриї, як раз ті аристократичні роди, заступлені так численно в польскім колї, стають найзавзятїйшими противниками виборчої реформи, як се показало ся наглядно в галицкім соймі в останній сесиї, і як се показує ся тепер підчас сесиї державної ради. Коли не поведе ся їм повалити правительства а з ним також виборчої реформи (в обох напрямах роблять ся всякі можливі заходи), то бодай до того будуть змагати, щоби виборчий закон так викривити, щоби із сеї реформи виборчої витягнути для себе як найбільші користи, удержати дотеперішнє верховладне становище в державній радї, до якого добили ся з покривдженєм руского народу. До сеї цїли змагають передовсїм тим способом, щоби або відокремити зовсїм Галичину (і на тій точцї зійшли ся з шенерерівскою проґрамою уложеною свого часу в Лїнцу не лише Всеполяки, але й Подоляки і краківскі консерватисти) або бодай для Галичини поробити виїмки, котрі би рівнали ся повному звихненю виборчого права, а іменно, що для Галичини мають бути задержані посередні вибори.

В останних днях кружляли такі вісти не лише в польских кругах парляментарних, але також і по дневниках і наслїдком того руский клюб вислав пос. Романчука, Барвіньского і Василька в понедїлок до міністра внутрішних справ ґр. Білянда, а в вівторок до міністра-президента барона Ґавча, котрим сї рускі посли представили свої домаганя в справі виборчої реформи і давали відповідні поясненя, що така реформа була би зовсїм шкідна для інтересів руского народу. Міністер-президент запевнив, що ніяких зобовязань не приняв доси супроти жадного сторонництва і не прийме, і доперва з початком січня приступить до уложеня виборчого закона в подробицях і тодї готов вислухати домаганя всїх сторонництв отже і Русинів перед наконечним уложенєм начерку закона і роздїлу виборчих округів.

Із сего ясно, що така можливість, на яку вказують розповсюджувані вісти про ріжні виїмки для Галичини, не є виключена, бо подібні виїмки вже роблено так у виборчій реформі в начерку ґр. Баденього, як і в инших законах державних.

Проти таких виїмок, а особливо проти посередних виборів, що скривили би зовсїм намірену реформу, стоїть однодушно не лише руский нарід в Галичинї і Буковинї, але й велика більшість польского народу, а як ми в горі натякнули, навіть представники високих аристократичних польских родів в Росиї стоять на иншім становищі, як наші галицкі.

Русини висловлювали свої домаганя від давних лїт в тім напрямі в соймі в окремих внесенях і петициях, в численних петициях звернених до державної ради, а також на зборах всяких полїтичних товариств і на численних вічах. Не сумніваємо ся, що й тепер зверне ся руский нарід з петициями в тім напрямі до державної ради, а на вічах, які тепер відбувають ся і, як можна сподївати ся, будуть ще частїйше відбувати ся, дадуть Русини вираз своїм домаганям і поглядам про виборчу реформу.

Теперішня хвиля справдї многоважна, дїйсно переломова, бо з переведенєм виборчої реформи Австрия вступила би у нову добу розвитку. Не можна отже і Русинам заспати сеї многоважної хвилї, а треба всїх заходів ужити, щоби руский нарід добив ся належних єму прав, щоби міг обезпечити собі таку репрезентацию в державній радї, яка єму би справедливо належала ся.

Одначе як раз длятого, що се така важна хвиля, що тут розходить ся о жизненні інтереси руского народу, повинні Русини в усїх змаганях до осягненя тих прав зложити докази полїтичної зрілости, щоби наші противники не могли вказувати, що се жила перевороту або розладу, але що се полїтично зрілий нарід. Тимто як в письмі і слові, так і в усяких зборах, манїфестациях повинні Русини кермувати ся полїтикою холодного розуму і розвагою та ладом приневолити всїх противників до признаня, що ми уже дозріли до тих прав, яких домагаємо ся. Як раз поважні, хоч вельми рішучі промови, статї, петициї, манїфестациї, ухвали ітд. будуть мати більшу вагу і силу рішаючу, як нерозважні, необдумані оклики, хоч би як они були популярні. Ми не належимо до прихильників социяльної демократиї, але й від противника можна часом дечого навчити ся і як раз сей спокій, сей лад, з яким відбула ся відома манїфестация їх дня 28. листопада перед парляментом, повинна би і нам послужити прикладом достойним наслїдованя. Наш нарід дуже влучно висловив се у приповідцї: Ладом усе можна.

(Конець буде).

За загальне право голосованя!

Народний Комітет оповіщує ось який „Манїфест до всїх Русинів галицкої землї“:

Русини!

Настала для нас преважна хвиля.

З Відня прийшла вість, що за волею Монарха дотеперішнє виборче право має бути скасоване, а на єго місце має прийти право неволеного люду: право загального, рівного, безпосередного і тайного голосованя.

Дотеперішнє виборче право було таке, що заступниками-послами руских селян, міщан і робітників виходили Поляки, а головно польскі пани-дїдичі, польскі маґнати: ґрафи та князї. Се право було не правом а безпримірним безправством, бо цїлий руский робучий народ — тих руских селян, міщан і робітників, котрі своєю кервавицею заповнюють всї каси державні і краєві, а своїми синами всї касарнї — віддавало в примусову куратель нашим найбільшим гнобителям і ворогам.

Дотеперішнє виборче право було крайно несправедливе тому, що через подїл населеня на виборчі куриї забезпечувало жмінцї польских дїдичів і маґнатів та польских фабрикантів і міских богачів переважну часть посольских місць в соймі і в радї державній у Відни. Несправедливе воно було ще й тому, що через посередність виборів паньско-польским верховодам давало спромогу розпоювати і перекуплювати виборців та ошуканьством і розбоєм загарбувати решту посольских місць, навіть в чисто селяньских і робітничих руских округах.

Тим тілько чином стало ся, що на 149 вибраних послів соймових, три і пів мілїона галицких Русинів мало тілько 13 своїх заступників, а в радї державній на 78 послів з Галичини всего 10-ох було послів-Русинів. Тим тілько способом ратовано безправне пановане шляхоцкої Польщі над галицкою Русию, польских панів та їх помічників над руским робучим народом, жмені народних гнобителїв над мілїонами руского населеня. То виборче безправство се був той фундамент, на котрім шляхоцко-польскі верховоди збудували для нас тюрму на нашій власній земли!

Нове виборче право має опирати ся на загальнім, рівнім, безпосереднім і тайнім голосованю. Нове виборче право має скасувати виборчі куриї і посередність виборів.

Від тепер пани-дїдичі і міскі богачі не будуть мати вже окремих курий, де би жменя їх вибирала собі своїх окремих заступників. Від тепер всї, хлоп чи дїдич, робітник чи фабрикант, міщанин чи князь, мають голосувати разом в однїй куриї на спільного посла з рівним голосом — так, як всї платять безпосередний чи посередний податок і однаково дають державі рекрута. Від тепер мають настати тілько безпосередні вибори, щоби кождий голосував сам безпосередно на посла, а не через вибираних доси по громадах виборців, на яких, заки

вони донесли повірений собі голос до виборчої урни, чигали з усїх сторін підкупство, деморалїзация, ошука і розбій.

Нове виборче право дасть отже правдивих заступників народа у радї державній, бо мілїони хлопів, міщан і робітників засиплють при виборах жмінку панів шапками, а через безпосередність виборів сфальшоване волї люду стане ся неможливим, бо десятків тисяч голосуючих нїхто не залякає нї перекупить. А таке виборче право звалить вже раз пановане польских панів в нашім краю і руский хлоп, міщанин та робітник стане раз своїм паном на своїй земли.

Русини! Хвиля, яку тепер переживаємо, се від памятного 48-ого року найважнїйша з усїх великих хвиль, які взагалї свитали рускому народови в австрийскій державі. Се історичний момент, в котрім виковує ся доля руского народу на довгі часи, в котрім рішає ся наше народне житє, чи наша народна смерть. Або прийде загальне, рівне, безпосередне і тайне виборче право та руский народ двигне заковані руки і розібє наложені на него невольницкі кайдани — або наші вороги і гнобителї зломлять той великий державний перестрій, а тодї руский народ остане й дальше на рідній земли безпросьвітним рабом, обдертим з усїх божих та людских прав!

Руский Народе! Руский хлопе, міщане і робітнику!

Саме тепер рішає ся Твоя доля у Відни. Польскі пани і ексцеленциї ходять якраз до Монарха, то знов до Єго мінїстрів, та жебрають і просять, щоби загальне виборче право в нашім рускім краю на їх користь сфальшовано, — щоби в рускій части Галичини творено великі виборчі округи, та щоби через те випало на руских хлопів, міщан і робітників на половину менше посольских місць в парляментї, нїж се півчетверта мілїонам руского народа по правдї належить ся — щоби по містах, де є богато польских панів, округи виборчі були малі і щоби через те шляхотско-польских послів було значно більше нїж послів з малих місточок і з руских сїл — щоби вкінци задержано вибори посередні, аби можна було дальше перекупством і розпоюванєм деморалїзувати виборців та загарбувати народови ще й решту єго посольских місць!

Русини!

Послїдні вісти з Відня доносять, що ті заходи наших ворогів не є даремні. Заходить грізна небезпека, що підшепти польских панів на цїсарскім дворі і в цїсарских мінїстрів будуть вислухані і що тодї, коли всї народи Австриї дістануть несфальшоване виборче право, ми одні. Русини зістанемо покривджені і через нерівність виборчих округів та посередних виборів віддані будемо й на дальше в руки польско-паньских верховодів. Вже з кінцем сїчня або в перших днях лютого нового року закон нового виборчого права буде уложений а цїсарскі мінїстри віддадуть єго державній радї до ухваленя. І тому, Русини, бємо отсе нинї в дзвін тревоги!

Русини!

Доля Ваша і Ваших внуків та правнуків, доля всего руского народу і єго будучих поколїнь лежить нинї в Ваших руках! Як не постоїте нинї самі о Ваше право, як не потрафите зірвати ся наче оден муж до рішучого та завзятого бою, то заходи Ваших ворогів поведуть ся, і Ви руский народ, останете й на дальше, як і доси були, в безвихідній неволи.

Длятого кличем до Вас: Гуртуйте ся до завзятої і рішучої боротьби! Нехай цїла руска земля від Сяну по Збруч загомонить вічами зборами, нехай все, що є нинї на тій земли покривджене — чи хлоп, чи міщанин, чи робітник і форналь стає в ряд борців, що готові все віддати за правду і волю, віддати своє житє і майно. За кордоном в Росиї наші братя кров проливають за визволенє з кайдан, тож покажіть, що і Ви достойні називати ся гідними синами рускої землї. А до тої борби втягайте також і польского робітника та міщанина, бо від теперішних верховодів терплять і вони на рівнї з Вами, бо і на них відібє ся, коли Східна Галичина буде покривджена в виборчім праві. Несїть сьвідомість положеня і воєнні кличі всюди, по всїх селах і місточках, по присїлках навіть і між службою по паньских дворах, бо пора є рішаюча і заспати єї не вільно. Тямте, що коли правительство предложить вже готовий закон з кривдою для нас, тодї може прийти хвиля, що наші народні заступники заявлять: »Ми вже все зробили, що могли, але наші заходи не удали ся«. Тодї прийде рішаюча пора на Вас самих, на сам працюючий і покривджений народ. Мусите бути на ту хвилю готові, щоб самі станути до бою за Вашу долю і волю, почислити ся з Вашими противниками і сповнити Ваш сьвятий, Ваш народний обовязок!

Львів, в грудни 1905.

Від Ширшого Народного Комітету,
головної управи народного сторонництва.

Юлїян Романчук, голова. *Др. Кость Левицкий*, заступник голови.

Секретарі:

Др. Евген Левицкий. *Осип Кузьмич.*

Вісти з Росиї.

З Київа доносять приватно, що там бунт залоги знов змагає ся. До ворохобників приступила більша половина київского ґарнізону. Телеґрафічний і почтовий страйк не всюда єще треває, а найострійшу форму приняв в Москві. Там що дня доходить до бійок з полїциєю і телеґрафічний та почтовий уряд зовсїм не функционує. Також і в Петербурзї майже всї апарати не чинні, від коли перестали зголошувати ся добровільцї з аристократиї, з яких одного убито, коли насилу кріз товпу страйкуючих хотїв передістати ся до уряду. Також і в Королївстві польскім не успокоїло ся зовсїм і крім спорадичних страйків фабричних робітників з цїлию більше економічного значіня, появляють ся часті демонстрациї национального характеру, які кінчать ся нерідко проливом крови. Небезпечнїйшим є положенє на балтийскім Поморю в Інфлянтах, Курляндиї і Естонії, де тубольче населенє прямо опанувало міста і установило провізоричне правлїнє. Як доносить петерб. телеґр. аґенция, царский уряд установив з сеї причини воєнний стан в тих провінциях, іменуючи тимчасового ґенерал-ґубернатора і поручаючи єму рівночасно крім військової управи, також скликати конференцию місцевих представителїв шляхти, міст і селян, якої заданєм буде опрацьованє проєктів нових законів для краєвих справ, як заведеня земств, поліпшеня долї мужиків, заведеня шкіл і т. и.

Також зі скликанєм державної думи росийске правительство очивидячки хоче поспішити ся, щоби задокументувати дїлом свою склонність до реформ. Факт, що мимо увязненя проводирів робітничої орґанїзациї в Петербурзї не виконали социялїсти своєї грозьби ґенерального страйку, а по дотичній нарадї рішили відложити єго на пізнїйше, без означеня речинця, — каже додумувати ся, що і серед чисто революцийних кругів або утвердило ся пересьвідченє о своїй безсильности, або зменшили ся упередженя до безхосенности державної думи На чолї конституцийних кругів, які при помочи думи бажають мирного і постепенного розвою конституционалїзму, станув найбільший росийский дневник „Новое Время“, стараючись підперти Віттого в єго реформаторских змаганях. Згаданий дневник старає ся також збити розширюванє за границею твердженє про близьке банкротство Росиї задля аґітациї за неплаченєм податків селянами. Весь селяньский податок виносить 100 мілїонів, отже хотяй би нїхто не заплатив, та хотяйби єще на инших поборах державний скарб стратив других 100 мілїонів, то в двомілїярдовім буджетї Росиї се не становило би причини до банкротства. Доходи росийского скарбу полягають головно не на податках, а на доходах з підприємств і консумцийних артикулів, а люди так само і підчас революциї водку пють, папіроски курять, сїрників уживають і т. д., як передше.

Однак цїла еволюция росийского свободолюбного руху може приняти єще зовсїм инший вихід від хвилї, коли ріжні партиї ріжні між собою що до цїлий і способу борби, одержать одну, реальну, загально приступну можливу цїль. А таку ясну і зрозумілу цїль видвигнули отсе Москвичі. До нового порядку треба нових людий коли має Росия перемінити ся, то треба зачати сю переміну від голови. Дотеперішні неясні жаданя детронїзациї пануючої династиї з вигляда ми на социялїстичну републику не могли числити на популярність, однак тепер піднесли з Москви клич винесеня на першого конституцийного монарха князя Долгорукова, який в простій лїниї походить від Руриковичів. Гадка ся мала вийти від земців, а може стати о стілько можливою, о скілько є непопулярною теперішна династия Романових, а особливо Гольштайн-Ґоторпів. Колиб справдї Москва проклямувала кн. Долгорукого монархом, тодї прийшло би до великої межиусобиці, супротив якої і европейский мир міг би захитати ся в своїх основах.

З державної ради.

По відчитаню „впливів“ палата приступає до дальшої дискусиї над внесенями за поліпшенє положеня державних урядників. Пос. Штравхер з Буковини в півтретягодинній промові обговорював обставини державних урядників, особливо в Буковинї і зажадав 30% дорожняного додатку. Після него промовляли пп. Скедль, Гофер, Гофман-Веленгоф, Слама і Шрайтер, обстоюючи за поліпшенєм долї урядників, та по части остро нападаючи на мінїстерство за єго немов то неприхильне становиско для урядничої справи.

Мінїстер скарбу Козел заявляє, що правительство завсїгди старає ся після можности та в як найприхильнїйший спосіб узгляднювати справедливі потреби державних урядників і при кождій нагоді, де тілько може, спішить їм з помочию. Се дїє ся по части за помочию загально обовязуючих, по части за помочию конкретних умов з урядниками, з яких найважнїйші мінїстер вичислює на доказ, що не є оправданий закид, немов би правительство від часу великої реґуляциї платнї, нїчого не вчинило для державних урядників. Однак дотично жаданя, щоби признати дорожняний додаток, процентово зростаючий в відношеню до побираних плат, то не можна без обиняків занимати ся близше сею справою, бо таке зарядженє коштувало би кредиту в квотї коло 52 мілїонів корон. Правительство мусить ограничити ся радше на тім, щоби в конкретних випадках спішити з помочию там, де дїйсно обставини вимагають наглої заради лиха.

Мінїстер вказує на переводжуюче ся підвисшенє поборів зелїзничої служби, за яким має піти уреґульованє залеглостий в ріжних инших заводах. Що до жаданя вчисленя активальних додатків до емеритури, заявляє мінїстер, що правительство в найблизших днях предложить палатї приготований вже в сїй справі проєкт закона, в якім буде узгляднене желанє, щоби активальний додаток брав ся також за підставу виміру емеритури, при підвисшеню плаченого дотепер урядниками додатку на емеритуру. (Оплески). Мінїстер звертає дальше увагу на трудности, які стоять на дорозї кодифікациї службових приписів, трудности, полягаючі особливо в ріжнородности поодиноких адмінїстрацийних галузий. Бесїдник запевнює поновно, що правительство як з найбільшою прихильностию відносить ся до справедливих жадань урядничого стану, але в єго інтересї і зі становиска потреби удержаня належної карности мусить в як найрішучійший спосіб осудити форму, в якій в найновійшій добі найшли вираз бажаня і жаданя державних урядників. Вкінци висказує мінїстер, що поголоска, немов би він закинув урядникам житє понад стан, є абсолютно неоправдана і неможлива, бо він сам з часів молодости знає, як се тяжко погодити потреби з приходами. Признає, що кілька разів в поважний спосіб вказував на се, що є завітом примірного господарства, не тілько для урядника, але для кождого чоловіка, примінювати свої видатки до доходів, доки не настане поправа. (Оплески і ріжні оклики).

На сїм перервано засїданє до нинї.

Новинки.

— **Календар.** В пятницю: руско-кат.: Авакума; римо-кат.: Фортуната. — В суботу: руско-кат.: Софронїя; римо-кат.: Аделяйда.

— **Відчит у Львові**. В суботу дня 16. грудня о 6. годині відбуде ся в салї VI. кл. рускої ґімназиї (II. поверх) відчит д-ра Студиньского, проф. унів., на тему: «Сьвятий Николай в руских старинних оповіданях». Вступ 20 с, для молодїжи 10 с. Дохід призначений на удержанє обох приватних шкіл Руского Товариства педаґ. Видїл має надію, що сей інтересний відчит і гарна цїль згромадить як найширшу публику.

— **Аматорске представленє у Львові**. Кружок науково-товариский Читальнї «Просьвіти» на городецкім передмістю, устроює в недїлю дня 17. с. м. в салї «Скали» при ул. Міцкевича ч. 23 концерт, в котрого програму входять продукциї хору, співи сольові і продукциї орхестри читальняної ітд., по котрім відограють члени читальнї ремісники комедию Ів. Франка «Майстер Чирняк». Початок точно о годинї 7. вечером.

— **Орґанїзацийний зїзд для станиславівского повіта** відбуде ся дня 21. с. м. се є в четвер в комнатах „Рускої Бесїди" в Станиславові. Початок нарад точно о год. 12. в полудне. Позаяк на порядку дневнім є дуже важні справи, проте просить ся Всч ОО. Духовних і П. Т. Патриотів, щоби припильнували, щоби кожда громада бодай двох вибраних делеґатів на зїзд вислала. — Від повіт. орґанїзациї: *о. Єр. Бариш*

— **Народні віча** в Збоїсках коло Львова і в Тисьменици будуть дня 17. с. м. о 2. год. по полудни.

— **Видїл Читальнї на городецкім передм.** повідомляє членів, що загальні збори відбудуть ся в недїлю дня 17. грудня о год. 2. по полудни з отсим порядком дневним: 1) Звіт функционарів видїлу і ком. контрольної. 2) Вибір нового видїлу і ком. контрольної. 3) Внесеня і інтерпеляциї. — *Видїл.*

— **Пожарний „Сокіл" в Опаці**, дрогобицкого повіта, засновано на статутї львівского «Сокола». Намісництво вже затвердило статут.

— **Комунїкат руского клюбу парляментарного** Часописи доносять: На вість N. fr. Press и, що правительство прирекло польскому колу при загальнім голосованю полишити в Галичинї посередні вибори, руский клюб вислав послів Романчука, Барвіньского і Василька в депутациї до бар. Ґавча і видав отсей комунїкат: »Наслїдком кружлячої чутки, немов би правительство рішило ся за позисканє польских голосів за виборчою реформою признати Галичинї посередні вибори, настало в рускім клюбі велике обуренє. Супроти сего для висьвітленя правди тої чутки була іменем руского клюбу депутация зложена з пп. Романчука, Барвіньского і Василька у президента мінїстрів бар. Ґавча і питала єго, чи правдою є, що в новій виборчій реформі має бути заведене посередне голосованє. Депутация доказувала, що в случаю, якби в Галичинї на місце безпосередного заведено посередне право голосованя, то Русини супроти нинїшного стану ще більше були би покривджені, бо в тім случаю 5-та курия для них би пропала. Бар. Ґавч відповів, що не може дати рішучої відповіди, так, як взагалї не може відповісти на всї того рода питаня, бо перед сїчнем не може нїчого говорити про подробицї виборчої реформи, якої проєкт правительство виготовляє. Та відповідь викликала в кругах руских послів невдоволяюче вражінє. На скликанім сейчас засїданю руского клюбу всї бесїдники висловили з тої причини обаву, що президент кабінету не рішив ся ще доси що до основних постанов виборчої реформи та можливо, що для Галичини видуть якісь виїмкові постанови. Клюб ухвалив старати ся у всїх сторонництв, аби рішучо відкинули всї проби установленя якихсь виїмкових заряджень для Галичини. Всї бесїдники заявили також, що крім польского кола нїяке сторонництво не є приклонне до заведеня посередних виборів".

— **Про віче в Скалатї** пишуть нам: Дня 12. грудня на зазив вічевого комітету зібрало ся в Скалатї поверх 2.000 народу на віче, яке відбуло ся в великій сали руского банку; і хотя як простора саля, а не помістила і половини прибувших. Саля і 4 комнати примежні були дословно запхані. На вічу крім комісаря урядово, явив ся староста приватно в товаристві бурмістра і урядників судових. Явило ся 14 сьвящеників і кілька пань. Ухвалено по вичерпуючих промовах слїдуючі резолюциї: I. До Є. Ексц. президента мінїстрів бар. Ґавча з заявою за безпосередним, рівним, тайним, загальним правом голосованя з протестом проти вилученя Галичини; — II. до руского клюбу парляментарного у Відни з подякою за заяву п. Романчука в комісиї буджетовій і з візванєм до дальшої, витревалої борби о права руского народу; — III. до п. Гладишовского (дословно): виражають своє обуренє за єго висказ о »наймитівскім« праві виборчім, а вразї єслиби на будуче не ішов солїдарно з руским клюбом в борбі о право загального голосованя заперечують єму право представителя Русинів округа виборчого Тернопіль-Збараж-Скалат; — IV взивають „Народний Комітет» щоби в порозуміню з репрезентантами руского народу видав брошуру о поступованю Поляків австрийских з Русинами почавши від 1848 року до найновійших часів, долучаючи до неї на підставі стеноґрафічних протоколів сойму і думи державної промови у Львові і Відни послів кола польского в справах реформи виборчої: брошуру тую в перекладах росийскім, французкім і нїмецкім розіслав всїм членам конґресу земств в Москві (невиключаючи Поляків) мінїстрам росийским і всїм більшим часописям в цїлій Европі — нехай раз пізнає сьвіт справедливість і свободолюбність сих панів.

— **До братів селян рудецкого повіта**. Два віча в нашім повітї 1. с. м. в Комарнї з тисячкою людей не дають спати нашим ворогам. Загальні, безпосередні, рівні і тайні вибори стоять мов змора в снї над панами і їх прислужниками. По справедливій виборчій реформі може віджити і наш хлоп, можемо відзискати бодай в части се, що ми втратили в користь дїдичів і Поляків. І звідси той страх, та злоба у наших противників. Бо коли не можуть нїчого вдїяти у цїсаря, у мінїстрів, коли не можуть усунути з нарад парляменту виборчої реформи, то хочуть показати в Відни, що наш клоп дикий, непросьвічений чоловік, над котрим мусить стояти опікун — шляхтич з батогом, а жандарм з баґнетом. І що ті махери чинять? Ого по наших славних двох вічах шукають способу, аби староству в Рудках дати бодай марну причину не допустити до більше віч, котрі хочемо в нашім повітї устроїти; ото через своїх заупників, поліпаків хочуть викликати заворушеня против Жидів. Ті безбожні люди ширять між нашими темними селянами вість, мов то на вічу в Рудках ми ухвалили кинути ся на Жидів, а чотирох якихсь „учених" казали, що се має бути 18. с. м. Шкода, що той чоловік, котрий чув сю новину від тих „учених", не віддав їх в руки війта чи жандарма, нехай би були сказали, від кого тую новину чули. Брати селяни! Пильнуйте ся тих темних духів, не дайте ся звести з дороги права і уцтивости. Нехай навіть лихе слово не вийде з ваших уст, бо вороги зараз укують з того на вас кайдани. Коли щось подібного почуєте, розкажіть о тім свому сьвященикови, війтови а они будуть знати, що з тим зробити. Нехай мудрійші пильнують темнїйших. Доходїм свого права спокійно, розумно, витревало, бо за нами правда, за нами наша довговікова кривда. — *Стефан Онишкевич, парох в Хишевичах.*

— **Реформа палати вельмож** З Відня доносять чутку, що правительство в найблизшім часї має переспрaвляти зі сторонництвами палати вельмож в справі реформи тої палати. Правительство має побільшити число членів палати вельмож о 120. Між ними будуть засїдати покликані представителї столиць, палат торговельних, адвокатских, лїкарских та нотарияльних і господарских товариств.

Всячина.

— **Шинки у Львові** Дня 7. с. м. львівский маґістрат був в правдивій облозї із сторони дрібних пропінаторів, бо на дневнім порядку єго нарад була поставлена справа надання вільних шинкарских карт. Така карта становить дуже пожадану річ, бо єсть у Львові предметом торговлї. Властителї згаданої карти, о скілько не можуть або не хочуть вести самі шинкарского промислу, випускають карту в аренду, при чім дістають за неї пересічно 900 К річно. Дня 7 с. м. роздав маґістрат 14 вільних шинкарских карт. Число шинків, зглядно шинкарских концесий у Львові виносить 374, так що при населеню 170.000 голов один шинк припадає майже на 455 осіб. Крім того шинкують спіритусові напитки властителї льокалів, що мають т. зв. „акцесориї", т. є в каварнях цукорнях, реставрациях, торговлях корінних і т. ин. Таких »акцесорий« єсть у Львові тепер 40. Крім того продають на найменші вже розміри пиво і горівку по молочарнях і то лиш потайки і не всюди. Власти маґістрату не підлягають войскові кантини котрі єствують на основі окремого позволеня войскових властий.

— **Хто убив Сахарова?** З Київа доносять, що ґенерала Сахарова в Саратові застрілив мущина, якийсь Ворожнїков, а не женщина. Ворожнїков був слюсарем, вдавав нїмого і перебирав ся за женщину. По замаху єго увязнено, але в ночи помогли єму приятелї утечи. Ворожнїков мав виїхати за границю через Н воселицю і має бути тепер в безпечнім місци.

— **Страйк друкарских складачів** вибух в понедїлок в Люблянї з причини цїнника. Часописи того дня не вийшли. На зборах складачів в понедїлок ухвалено вести обструкцию, наслїдком чого вівторкові часописи в Люблянї вийшли в зменшенім видї.

— **Новий прасовий закон в Росиї** вже вийшов з датою 7. н. ст. грудня. Сей закон зносить превенцийну цензуру і так як в Австриї має ся приписану скількість примірників кождого друку предложити сейчас дотичному урядови. Що до периодичних видавництв-часописий, видавець має зголосити письменно у ґубернатора а городоначальника намір видаваня і подати заголовок і проґраму часописи, свій родовід і заявити, що бере повну одвічальність за зміст часописи. Єсли дїло йде в справі росийского видавництва, то ґубернатор чи городоначальник обовязаний відповісти до двох тижнїв, при неросийских видавництвах сей речинець відповіди продовжує ся на два місяцї. Видавець може відкликати ся проти рішеня ґубернатора до державного сенату.

— **При рулєтї в Монте Карльо.** Berl. Tageblatt доносить з дому гри в Монте Карльо: Великий князь росийский Николай, переходячи від одного стола до другого, кладе всю maximum, не вижидаючи результату. Грає рівночасно при чотирох столах, а на случай виграня каже гроші задержувати, поки не верне знова до того стола. Денно тратить він 100.000 франків. — Наслїдник престола шведского ставить цїлими годинами по пять франків, при чім зводить із старими жінками дуже часто горячі словні перепалки, які звичайно програє. — При столї trente etquarente: великий князь рос. Кирило із своєю новопослюбленою жінкою. Вони грають малими ставками і що хвилини перечислюють люідори, які держать в руцї. При тім мають обоє рішучого пеха, що вповнї оправдує стару пословицю про тих, що мають щастє в любови. — При другому столї trente etquarente сидить малий, грубенький франкфуртский купець із двома зовсїм непиковними дамами. Він грає тисячфранковими банкнотами, а жінки бляшками. Спершу виграє він кілька разів maximum із 12 тисяч фр., та ось опускає єго щастє і він раз пораз програє. Аж ось відзиваєсь до него одна жінка піднесеним схвильованим голосом: „Перестань же на хвилину ставити, за нами знов стоять краяни, при них не зможеш нїколи виграти. Краянами дїдичний князь Бернард і Шарльота із Майнїґен, які безпроволочно здименїли. — Виходячи з салї, бачу, як шведский престолонаслїдник живо розмовляє із вел. князем росийским Николаєм. Я зупинивсь; з далека справдї забавно було глядїти, як Николай що хвилинки зупинював престолонаслїдника, щоб сконтролювати свої ставки на рулєтах.

Телеграми

з дня 14. грудня 1905.

Відень. Президент угорского кабінету Феєрвари був вчера у цїсаря на послуханю. Авдиєнция тревала три і пів години. Говорять, що Феєрвари дістав дозвіл відрочити або розвязати сойм. Відрочене сойму протягнуло би ся до 15. марця.

Відень. В буджетовій комісиї на внесенє пос. Генцля поставлено предлогу про конґруу яко першу точку засїданя комісиї по Різдвяних сьвятах.

Християнія. Коронация норвеского короля відбуде ся дня 24. червня 1906.

Опава. На двірцях в Богумині і Моравскій Остраві північної зелїзницї почала ся зелїзнича обструкция.

Льондон. Хіньске правительство буде держати в Манджуриї 100.000-ну армію і переговорює з Японією в справі придїленя японьских офіцирів на інструкторів тої армії.

МАЛИЙ ФЕЙЛЄТОН.

О. Павло Штокалко.

Цьвіти Марії.

IX. Декрет Августа.

1. Не гомін лунає лїсами, ярами,
Не листє дубове несеть ся з вітрами, —
Августа царя то могутні слова,
Декретом несуть ся на села, міста.

2. Всїх римских підданих до спису взивати,
І в книги подрібно втягнути, вписати,
Щоб списом загальним пізнати отсим,
Який то могучий та сильний єсть Рим.

3. Як в днину весняну із улия пчоли
До працї громадою тягнуть у поле,
Так люди до міста до спису ідуть,
Та імена свої у книги кладуть.

4. І до Назарета та вістка прибула,
Та Йосифа теслю у серци тронула,
Бо вибратись треба в далесенький сьвіт,
Щей взяти Марію нетлїнія цьвіт.

5. І щиро в души помоливши ся Богу
Пустились Марія і Йосиф в дорогу
Ішли в Вефлеєм, бо Августа слова
Декретом несуть ся на села, міста.

X. Нема місця для Марії!

1. Хто ходить, блукає від хати до хати,
Та просить: »Пустіть на нічліг!« —
Пречиста Марія се Божая Мати
І Йосиф старенький, — хотілиб спочати,
Бо з ходу не чують вже ніг.

2. »Пустіть, ах, пустіть! Хто знає о Бозі
В хатину на хвильку одну!
Пустіть, ах, пустіть! В кутку на підлозі
Спічнемо по довгій, далекій дорозі,
На хвильку лиш треба нам сну!«

3. Так просять. Лиш горе! Не слухають [люди
Благальних, покірних тих слів;
Бо камінь студений, не серце у груди
В людий негостинних. Господь нехай су- [дить
Ізраіля грішних синів!

4. Ах, люди нещасні! Не знаєте може,
Кого не впускаєте в хату свою?
Пречисту Марію, Ізбранницю Божу,
Пречудну лелію, нетлінную рожу
І Матір Месиї сьвяту.

5. Пречистая Діво! Кивоте завіта!
Днесь бачу я горе, Маріє Твоє
І слези-жемчуги о Мати Всепіта,
Які Ти проляла за гріх сего сьвіта,
І серце стискаєсь моє.

ЗНАМЕНИТИЙ МІД ДЕСЕРОВИЙ

курацийний по 6 К, „раритас“ медоборів по 6 К 60 сот. за 5 клґр. франко. Мід в плястрах 1 клґ. 2 К. Від руского замовленя даю 20 сот. на будову театру.

Кореневич, емер. учитель, Іванчани
177(1—?) почта в місци.

Colosseum
в пасажи Германів

при ул. Соняшній у Львові.

від 1. до 15. грудня 1905.

Нова сензацийна проґрама.

Щоденно о 8. год. вечер представленє. В неділї і сьвята 2 представленя о 4. год. попол. і о 8. год вечером, Що пятниці **High-Life** представленє. Білети вчаснійше можна набути в конторі Пльона при ул. Кароля Людвика ч. 9 З купленим білетом на фотелї, льожі і І-ряди крісла можна їхати даром на представленє омнібусами Кольосею, які ждуть коло Віденьскої Каварні.

Читайте! Читайте!

Повне виданє Творів ТАРАСА ШЕВЧЕНКА

коштує лише 2 корони!

Товариство „Просьвіти“ бажаючи, щоби в кождій руській хаті находили ся Твори Тараса Шевченка, видано сими днями найдешевший збірник сих творів п. з. **„ПОЕЗИЇ Т. ШЕВЧЕНКА“**. Книжка, оправлена в полотно з золоченими витисками, може бути найгарнійшою окрасою руських хат. Папір веліновий, формат на взір европейських клясиків, сторін 698.

При замовленю 10 прим. даємо 10% опусту. Висилає ся тілько за надісланєм **2 кор. 30 сот.** на адресу: **КАНЦЕЛЯРИЯ »ПРОСЬВІТИ« у ЛЬВОВІ** (Ринок ч. 10.).

Товариство взаїмного кредиту

„Дністер“

стоваришенє зар. з обмеженою порукою у Львові (Ринок ч. 10)

приймає вкладки до опроцентованя на **4** прц. і оплачує за вкладчиків податок рентовий; для ощадженя коштів посилки можна присилати гроші чеками Щадниці почтової; вкладати може кождий, навіть і нечлени; на жаданє звертає ся вкладку кождого часу, навіть без виповідженя (за ескоптом).

ПОЗИЧКИ уділяє »Дністер« своїм членам на **6** прц. сплату гіпотечних позичок розкладає ся до 15 літ; при 30 ратах ½-річних виносить рата амортизацийна (на капітал і відсотки) **5%**; до позичок вимагає ся першої гіпотеки або доброї поруки.

На парцеляцию і купно більших обшарів треба звертати ся за позичками до »Дністра«.

Членами можуть бути тілько члени обезпечені в »Дністрі«.

Чистий зиск розділяє ся межи членів яко дивіденди від уділів і на добродійні цїли. — Дотепер уділив »Дністер« на церкви, бурси, школи і т. д. **31.738 К.**

Стан фондів Товар. кредитов. „Дністер“ 31/12 1904

Вкладки:	1,783.673 К.
Уділи членів:	133.117 К.
Ф. резервовий і ин.:	26 576 К.
Позички уділені:	1,616.402 К.
Цінні папери:	123.627 К.
Льокациї:	169 456 К.
На рах. біжучім:	81.938 К.

Контора виміни

ц. к упр. гал. акц.

Банку Гіпотечного

купує і продає

всякі

папери цінні і МОНЕТИ

по найдешевшім курсі деннім не числячи ніякої провізиї.

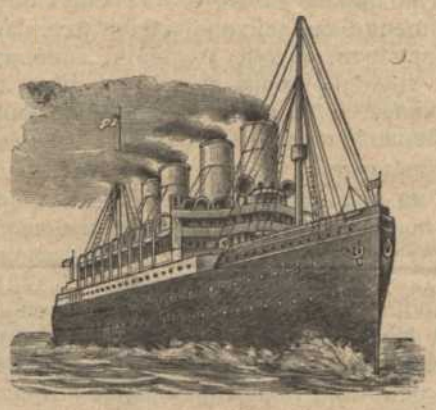

До

Америки і Канади

перевозить найдешевше і вигідно

ЛІНІЯ КУНАРДА

заступництво для Галичини

ЙОСИФ АЙЛЄ

у Львові, улиця Браєрівска ч. 6.

Розклад зелїзничих поїздів від 1. мая 1905 (Час середно-европейский).

о год.	Приходять до Львова (головний дворець):	о год.	Відходять зі Львова (головний дворець):
6·00	з Кракова, Берлїна, Відня, Праги, Хирова	6·15	до Іцкан, Яс, Потутор, Керезмезе, Чорткова
6·10	з Іцкан, Чорткова, Калуша, Керезмезе	6·30	до Підволочиск, Київа, Одеси, Бродів, Гусятина
7·20	з Підволочиск, Одеси, Київа, Бродів	6·55	до Яворова
7·29	з Лавочного, Пешту, Борислава, Калуша	7·30	до Лавочного, Пешту, Калуша, Борислава
7·50	з Рави рускої, Сокаля	**8·25**	**посп.** до Кракова, Відня, Берлїна, Праги,
8·05	з Станиславова, Жидачева	8·35	до Кракова, Відня, Праги, Осьвенцїма
8·15	з Самборя, М. Ляборча, Сянока, Хирова	9·00	до Самборя, Хирова Івонича, Н. Санча,
8·18	з Яворова	9·20	до Іцкан, Калуша, Потутор
8·50	з Кракова, Відня, Берлїна, Варшави, Праги	10·55	до Підволочиск, Одеси, Київа, Бродів, Делятина, Заліщик
10·05	з Коломиї, Жидачева, Потутор, Керезмезе	11·10	до Белзця, Сокаля, Любачева
10·35	з Ряшева, Лавочного, Калуша, Любачева	**2·00**	**посп.** до Підволочиск, Київа, Одеси, Бродів, Копичинець, Чорткова, Заліщик, Гусятина
11·45	з Ярослава, Стрия, Борислава		
11·55	з Підволочиск, Гусятина, Копичинець, Козови		
1·30	**посп.** з Кракова, Берлїна, Відня, Праги, Н. Санча	**2·40**	**посп.** Іцкан, Потутор, Калуша, Чорткова, Керезмезе
1·40	**посп.** з Іцкан, Чорткова, Калуша, Заліщик, Київа		
1·50	з Самбора, Ясла, Сянока, Івонича	2·50	**посп.** до Кракова, Відня, Берлїна, Праги
2·30	**посп.** з Підволочиск, Одеси, Київа, Бродів, Грималова, Гусятина, Копичинець, Козови	2·55	до Лавочного, Дрогобича, Калуша
		4·10	до Ряшева, Любачева, Хирова.
3·45	з Стрия,	4·20	до Самбора, Хирова, Сянока
4·32	з Яворова	5·50	до Коломиї, Жидачева,
5·00	з Сокаля, Белзця, Любачева	5·58	до Яворова
5·25	з Кракова, Берлїна, Відня, Праги, Осьвенцїма	6·25	до Лавочного, Пешту, Хирова, Борислава, Калуша
5·45	з Іцкан, Жидачова, Калуша, Новоселиці	6·35	до Кракова, Відня, Берлина, Варшави, Праги,
		7·30	до Рави рускої
8·40	**посп.** з Кракова, Відня, Берлина, Праги, Івонича	9·00	до Підволочиск, Київа, Одеси, Бродів
9·10	з Іцкан, Чорткова, Потутор, Керезмезе	10·05	до Перемишля Хирова, Івонича
9·50	з Самбора, Хирова, Сянока, Ясла	10·40	до Іцкан, Чорткова, Заліщик, Делятина, Сучави
9·20	з Кракова, Відня, Берлїна, Варшави, Праги	10·55	до Самбора, Хирова, Закопаного
10·20	з Підволочиск, Київа, Одеси, Бродів, Копичинець, Заліщик, Скали, Іваня пустого, Гусятина	11·00	до Кракова Відня, Вроцлава, Варшави
		11·05	до Підволочиск Іваня п., Скали, Гусятина, Потутор
10·50	з Лавочного, Пешту, Калуша, Борислава.		
12·20	**посп.** з Іцкан, Яс, Царгорода, Жидачева, Заліщик	11·10	до Стрия, Дрогобича, Борислава
2·31	**посп.** з Кракова, Берлїна, Варшави, Відня, Праги	**12·45**	**посп.** до Кракова, Відня, Берлїна, Варшави, Праги
		2·51	**посп.** до Іцкан, Калуша
	на дворець „Підзамче“	4·15	до Кракова, Відня, Вроцлава, Берлїна, Праги,
7·00	з Підволочиск, Одеси, Київа, Бродів		**з двірця „Підзамче“**
2·15	**посп.** з Підволочиск, Київа, Одеси, Бродів,		
5·15	з Підволочиск, Київа, Одеси, Бродів, Заліщик, Потутор, Іваня пустого, Скали, Гусятина, Грималова	6·43	до Підволочиск, Бродів, Київа, Одеси, Гусятина
		11·15	до Підволочиск, Київа, Одеси, Бродів, Потутор
		2·13	**посп.** Підволочиск, Бродів, Київа, Одеси, Гусятина
10·02	з Підволочиск, Київа, Одеси, Бродів, Копичинець Чорткова, Заліщик, Іваня п., Скали, Гусятина	9·23	до Підволочиск, Київа, Одеси, Бродів

ЗАМІТКА: Час середно-европейский ріжнить ся від часу львівского о 36 мінут. а іменно 12 год. часу середно-европейского = 12. год. 36 мін. часу львівского. — Нічні години від 6. вечер до 5·59 рано обведено рамками. — Звичайні білети їзди як і всякі инші білети, ілюстровані провідники, розклади їзди і т. п. можна набувати в містовім бюрі ц. к. держ. зелїзниць, Пасаж Гавсмана ч. 9.

Видає і відповідає за редакцию: **Лев Лопатиньский**.

З друкарні В. А. Шийковского